

Bovaer i 2027:

Tag stilling nu

Ansøgningsrunden til frivillig helårsbrug af Bovaer i 2027 er åben. Det er dit eget valg, om du vil søge, men det er vigtigt at kende konsekvenserne. Hvis for få søger, risikerer vi krav om helårsbrug uden tilskud. Derfor opfordrer jeg til, at du sætter dig ind i ordningen og tager aktivt stilling – med både klimaindsatsen og dyrenes velfærd for øje.

Fra 8. oktober til 5. november kan der søges om tilskud til frivillig helårsbrug af Bovaer i 2027.

Regeringen har fastsat et mål om, at der skal søges om helårsbrug for 56 procent af de konventionelle malkekøer, der er på stald hele året. Hvis målet ikke nås, risikerer vi, at både frivilligheden og tilskuddet forsvinder, og at vi i stedet bliver mødt af krav om helårsbrug for egen regning.

Det er et urimeligt dilemma. Vi har gjort det meget klart, at vi mener, brugen skal være frivillig. Men det er ikke os, der har lavet spillereglerne. Under de regler, der gælder nu, er min opfordring derfor, at så mange som muligt søger tilskuddet. Vi skal vise, at vi som erhverv tager ansvar og vil levere på klimaindsatsen.

Dyrevelfærden kommer fortsat først

Samtidig ændrer opfordringen til at søge ikke på det, vi har sagt hele tiden: Klimaindsatsen må ikke ske på bekostning af dyrenes velfærd.

Derfor skal man også bruge reglernes mulighed for at

undtage køer fra metanreducerende foder, hvis der er grundlag for det af hensyn til dyrenes velfærd.

I den opdaterede vejledning står det klart, at det er den ansvarlige for driften, der har ansvaret for at sikre dyrenes velfærd. Det er også den ansvarlige for driften, der har ansvaret for at identificere de dyr, der eventuelt skal undtages, og tilrettelægge den praktiske håndtering.

Jeg kan godt forstå, hvis det for nogle virker for svært at søge om at bruge et produkt, man er usikker på. Det gælder ikke mindst, hvis man sidste år havde dårlige erfaringer i sin egen besætning.

Men vi skal vise, at vi tager ansvar for klimaindsatsen. Hvis Bovaer ikke bliver anvendt i det omfang, regeringen forventer, fordi hensynet til dyrenes velfærd betyder, at nogle må bruge undtagelsesmuligheden, skal det ikke udlægges som manglende vilje til at levere på klimaindsatsen.

Vi vil klimaindsatsen. Og vi passer på vores dyr. De to ting skal kunne gå hånd i hånd.

Derfor fortsætter vi også i L&F Kvæg med at presse på for det, vi har efterlyst hele vejen: fakta, frivillighed og større fleksibilitet.

Selvom der ikke er udsigt til hverken frivillighed eller fleksibilitet lige nu, så arbejder vi stadig på at få mere viden omkring Bovaer. Det kan du læse mere om bagerst i bladet.

Jesper Arnth

Formand, Sektor for Kvæg, Landbrug & Fødevarer

Her finder du regler og vejledning

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (SGAV) har samlet information om brugen af metanreducerende foder.

Her kan du blandt andet finde:

- den opdaterede vejledning om metanreducerende foder
- reglerne for at undtage enkelte køer eller hele besætningen
- information om brug af tro- og -loveerklæring
- information om ansøgningsrunden for helårsbrug i 2027
- materiale fra SGAV's webinar om den opdaterede vejledning.

I vejledningen kan du også læse nærmere om, hvem der kan bruge undtagelsesmuligheden, hvordan vurderingen foretages, og hvordan en undtagelse skal dokumenteres.

Forrummet er en vigtig del af besætningens forsvar

Hver dag kommer mennesker ind og ud af en kvægbesætning. Medarbejdere, rådgivere, dyrlæger, inseminører og andre besøgende kan alle – uden at vide det – bringe smitte med sig. Derfor spiller forrummet en vigtig rolle i den daglige smittebeskyttelse.

Et godt forrum skaber faste rammer for, hvordan man bevæger sig fra omgivelserne og ind i besætningen. Her skal det være enkelt at skifte til rent fodtøj og arbejdstøj, få vasket hænder og holde ting udefra adskilt fra det, der hører til inde i stalden.

– Smittebeskyttelse skal kunne fungere i en travl hverdag. Hvis forrummet er logisk indrettet, og det er tydeligt for alle, hvad de skal gøre, bliver de gode vaner meget lettere at fastholde, siger Line Fruergaard-Roed, leder af VikingAcademy.

Det vigtigste er ikke nødvendigvis, hvor stort eller avanceret forrummet er. Det handler i høj grad om, at indretningen passer til bedriften, og at arbejdsgangene er gennemtænkte. Hvor stiller man skoene udefra? Hvor ligger det rene tøj? Hvor vasker man hænder? Og er det tydeligt for en gæst, hvad der forventes, når vedkommende ankommer?

Små greb kan gøre en stor forskel. Det kan være en enkel fysisk opdeling, tydelig skiltning eller en løsning, der gør det næsten umuligt at springe et vigtigt trin over.

– Jeg har for nylig set et meget godt eksempel fra Dongsgaard på Sydfyn. Her har man med ganske enkle men effektive hjælpemidler skabt et forrum, hvor det er

Forrummet på Dongsgaard.

AI-projekt har nået ny milepæl

Kameraer og kunstig intelligens skal give landmanden viden om køernes adfærd og gøre det lettere at opdage ændringer i stalden.

SEGES Innovation og Syddansk Universitet arbejder fra 2024 til 2027 på at udvikle nye velfærdsindikatorer ud fra data fra staldens udstyr. Målet er løbende objektive vurderinger, så sygdom eller uheldsmæssige forhold kan opdages tidligt. Projektet hedder VelKoTek, og står for bedre dyrevelfærd og produktion hos malkekøer gennem ny teknologi og er støttet af GUDP og mælkeafgiftsfonden.

Nu har projektet nået en ny milepæl. Med kameraer og AI kan systemet registrere, hvor mange køer der står eller ligger, og tegne et

billede af døgnrytmen. Driftslederen kan se, om dagene ligner hinanden, eller om der opstår ændringer og uro.

– Vi er godt i mål med at registrere, hvordan køerne bruger stalden. Vi kan opdage ændringer i deres rytme og koble dem til rutiner og management, siger Lars Arne Hjort Nielsen, afdelingsleder i Husdyrinnovation hos SEGES Innovation.

Data skal give bedre beslutninger

VelKoTek viser også, hvordan køerne bruger de enkelte områder: senge, kobørster og fo-

næsten umuligt at gøre tingene forkert. Som man kan se på billedet, er der en tydelig adskillelse af det "rene" og det "beskidte" område. Der er knager, så man kan hænge sit overtøj pænt op, man har mulighed for at sætte sig på bænken og få styr på tingene og rækker man armen over den lille halvmur, hænger der rene støvler, man kan tage på ind i besætningen. Det er hverken en stor investering eller raketvidenskab – det er de små ting i indretningen, som gør det let – næsten ubemærket – at gøre det rigtige, siger Line Fruergaard-Roed.

Vis os din bedste løsning

Har I fundet en smart måde at indrette forrummet på? Har I lavet en lille løsning, der gør det nemmere at holde rent og urent adskilt? Eller har I et forrum, som kolleger kunne hente inspiration fra?

Så vil vi gerne se det.

Branchesamarbejdet Tag smitten Ved Hornene inviterer nu kvægbruget til at deltage i en konkurrence om de bedste, sjoveste og mest kreative løsninger fra forrum rundt om i landet. VikingDanmark, Landbrug & Fødevarer og Arla står bag konkurrencen.

Det behøver ikke være dyrt, nyt eller avanceret. Tværtimod er de små idéer fra hverdagen mindst lige så interessante – især hvis de gør arbejdsgangene lettere eller hjælper med at få de gode rutiner til at sidde fast.

– Vi ved, at der findes masser af gode løsninger ude på bedrifterne. Nu håber vi, at folk vil dele dem. Måske har du lavet noget helt enkelt, som andre ikke har tænkt på endnu. Så send det ind, siger Line Fruergaard-Roed.

Alle med tilknytning til kvægbruget kan være med – både ejere, medarbejdere, dyrlæger, inseminører og landbrugsskoleklasser.

Sådan deltager du: Tag et billede af løsningen og skriv et par linjer om, hvad der gør den god. Send dit bud til betv@seges.dk. Deadline er 10. november.

Vinderne kåres på Agromek i slutningen af november, og udvalgte bidrag bliver vist frem på VikingDanmarks stand.

derbord. Hvis foderbordet løber tør, ses det, at få køer opholder sig der. Data kan også vise, om bestemte liggeområder bruges mere end andre, og om besøgene ved foderbordet er jævnt fordelt over døgnet.

– Målet er at give driftslederen et ekstra sæt øjne. Når data gemmes og kan sammenlignes fra dag til dag, bliver det lettere at se forhold, man kan handle på for at gøre stalden bedre for køerne, siger Lars Arne Hjort Nielsen.

Næste trin er tracking af hver ko. Projektet kan nu følge dyr i flere timer og arbejder mod at følge hver ko fra én malkning til den næste. Så kan systemet på sigt gøre opmærksom på ændringer i den enkelte kods dagsrytme. Forskere fra Syddansk Universitet bidrager i AI-udviklingen.

I begyndelsen af 2027 skal løsningen ud til driftslederne i de fire besætninger, hvor udstyret er installeret. Deres erfaringer og feedback skal bruges i den videre udvikling.

Er du et af kvægbrugets næste talenter?

Kender du én eller er du selv ung kvægbruger med ambitioner om at udvikle dig som leder og få større indflydelse på din branche? Så er Kvægsektorens Talentprogram måske noget for dig.

Mejeriforeningen, Landbrug & Fødevarer Sektor Kvæg, VikingDanmark og LUTDanmark står bag et nyt talentprogram målrettet unge og yngre landmænd i kvægbranchen. Programmet er både for dem, der allerede har nogle års erfaring, står foran eller midt i et generations-skifte, eller arbejder som driftsleder eller fodermester.

På syv kursusdage fordelt over tre moduler får talenterne konkrete redskaber, som kan bruges både hjemme på bedriften og i et fremtidigt engagement i branchen. På kurset sættes der blandt andet fokus på kommunikation, feedback, konflikthåndtering, forhandling og mødeteknik. Samtidig opnår deltagerne større indsigt i økonomi, regnskab, finansiering og i, hvordan landbrugets organisationer og politiske arbejde fungerer.

Målet er at ruste næste generation af ambitiøse kvægbrugere til både at udvikle deres egne bedrifter og tage aktiv del i den fremtid, dansk kvægbrug står overfor.

Forløbet afholdes på Skærbæk Kursus- og Fritidscenter fra november 2026 til februar 2027. Der er maksimalt 18 pladser, og de fordeles efter først-til-mølle-princippet. Der er ingen væsentlige udgifter for deltagerne.

Tilmeld dig eller del budskabet med oplagte kandidater. Der er brug for unge landmænd som har modet og lysten til en fremtid med indflydelse i foreninger, virksomheder og organisationer.

SCAN QR-KODEN FOR TILMELDING

Kalvens Dag

10. november 2026

MCH Herning Kongrescenter

Kalvens Dag 2026 samler landmænd, kalvepassere og rådgivere 10. november i MCH Herning Kongrescenter til en faglig dag om god kalvepasning.

Tilmeldingen
er åben!

SCAN QR-KODEN FOR TILMELDING

Reduceret dosis af Bovaer medfører markant metanreduktion

Afprøvninger i fire malkekvægsbesætninger viser en næsten lineær sammenhæng mellem dosis og effekt. Ved de to reducerede doser blev hverken tørstofoptagelse eller EKM-ydelse påvirket negativt.

En lavere dosis af det metanreducerende foderadditiv Bovaer kan bevare en betydelig del af effekten. Det viser nye afprøvninger, som SEGES Innovation gennemførte i 2025/2026 i fire malkekvægsbesætninger.

Køerne fik i forskellige perioder 30, 45 og 60 mg af det aktive stof 3-NOP pr. kg tørstof. På tværs af besætningerne blev metanproduktionen reduceret med henholdsvis 17, 25 og 34 pct. Resultaterne viser dermed en næsten lineær sammenhæng mellem dosis og effekt i det undersøgte interval.

Effekten følger dosis

Når dosis blev hævet med 15 mg fra 30 til 45 mg, faldt metanreduktionen med 8 procentpoint. Den næste stigning på 15 mg gav yderligere 9 procentpoint metanreduktion. Dosen på 45 mg bevarede dermed cirka tre fjerdedele

af den målte effekt ved 60 mg, mens 30 mg gav omtrent halvdelen af effekten.

"Det interessante er, at vi først og fremmest kan måle en markant reduktion med en lavere dosis og dernæst at resultaterne ligger meget tæt på en ret linje. Når vi øger dosis med 15 mg 3-NOP pr. kg tørstof, falder metanreduktionen med 8-9 procentpoint. Det tyder på, at Bovaer også ved lavere doser har en tydelig effekt," siger Nicolaj Ingemann Nielsen, chefkonsulent i SEGES Innovation.

Resultatet ved den almindelige dosis på 60 mg ligger på linje med en tidligere SEGES-afprøvning i fem besætninger. Her var den gennemsnitlige reduktion 33 pct., men med en variation fra 26 til 44 pct. mellem besætningerne.

På baggrund af resultaterne er det beregnet, hvor længe der skal fodres ved de tre doser for at leve op til reduktionskravet i loven om metanreducerende foder. Beregningerne viser at fodringsperioderne ville antage 160 dage ved 30 mg, 109 dage ved 45 mg og 80 dage ved 60 mg.

Produktionen holdt niveau ved lavere doser

Den foreløbige opgørelse viste kun små forskelle i produktionen. Tørstofoptagelsen var 24,3 kg pr. ko pr. dag uden 3-NOP og henholdsvis 24,9, 24,7 og 24,3 kg ved 30, 45 og 60 mg. EKM-ydelsen var tilsvarende 36,7, 38,0, 37,3 og 38,0 kg pr. ko pr. dag.

I 2025/2026 gennemførte SEGES Innovation afprøvninger i fire malkekvægsbesætninger.
Foto: SEGES Innovation

Der var dermed ingen umiddelbar sammenhæng mellem dosering og tørstofoptagelse eller EKM-ydelse på besætningsniveau. Forskellene er relativt små og er ikke statistisk testet.

"Det er væsentligt, fordi en lavere foderoptagelse kan slå igennem på både ydelse og sundhed. I de fire besætninger kunne vi reducere dosis og fortsat opnå en målbar metaneffekt, uden at vi så en negativ udvikling i tørstofoptagelse eller EKM," siger Nicolaj Ingemann Nielsen.

Afprøvningen omfatter fire besætninger med primært Holstein, samt Jersey og krydsningskøer. I de fleste besætninger blev den reducerede dosis afprøvet i fire uger. Det begrænsede datagrundlag betyder, at der er behov for flere afprøvninger, før reduktions-satserne ved 30 og 45 mg kan fastlægges med større sikkerhed.

Dispensation påkrævet

Resultaterne er heller ikke en ny anbefaling om at sænke dosis i praksis. Efter den gældende EU-godkendelse må Bovaer anvendes med mindst 60 og højst 91 mg 3-NOP pr. kg tørstof i fuld foderet. De to lavere 3NOP-niveauer var forsøgsdoser, som blev afprøvet med dispensation fra Fødevarestyrelsen.

Fra 2025 har konventionelle malkekvægsbesætninger med flere end 50 køer skullet reducere metanudledningen gennem fodring med Bovaer eller ekstra fedt. Derfor er viden om både klimateffekt, produktion og fodringsperiode vigtig, når virkemidlerne skal udvikles.

